

SECTION: PEDAGOGICAL SCIENCES.

SEKCJA: NAUKI PEDAGOGICZNE.

How to cite: Biletskyi, V. (2024). Using AI and Other Information Technologies for Teaching Written Translation. *International Conference on Science, Innovations and Global Solutions (Poland)*. (pp. 10-14). Futurity Research Publishing. <https://futuraity-publishing.com/international-conference-on-science-innovations-and-global-solutions-archive/>

Using AI and Other Information Technologies for Teaching Written Translation

Білецький Вадим Олегович

*Магістр, Тімлід відділу продажів, SE Ranking LTD, м. Київ, Україна,
vadim.biletsky@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0004-7823-9043>*

Accepted: June 2, 2024 | **Published:** June 12, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: The use of AI and other information technologies in teaching written translation is a relevant direction of research. The aim of this study is to assess the effectiveness of such technologies in improving translation skills. The research results demonstrate significant enhancement in translation quality and increased productivity of translators through innovative tools. The conclusions underscore the importance of integrating AI into the process of teaching written translation to enhance translation efficiency and accuracy, thus opening new avenues for further research and development of educational programs.

Keywords: education al technology, translation efficiency, translation education, innovative translation tools, information technologies.

Вступ

Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) та інших інформаційних технологій у сферу письмового перекладу здійснює революційний вплив на освітній простір. Така трансформація зумовлена зростаючою необхідністю в ефективних і точних перекладацьких послугах у сучасному глобальному світі, що вимагає розробки надійних методологій навчання майбутніх перекладачів. Традиційні методи навчання перекладу, що значною мірою ґрунтуються на ручних практичних заняттях і теоретичних інструкціях, не завжди здатні підготувати студентів до швидких темпів і високих стандартів, яких вимагає сучасна індустрія. Використання штучного інтелекту та пов'язаних із ним технологій дозволяє значно розширити можливості навчання, зокрема завдяки інструментам автоматизованого перекладу, інтерактивним навчальним платформам і системам зворотного зв'язку на основі даних, у сукупності сприяють створенню цікавого та ефективного навчального процесу. Актуальність цієї теми полягає в тому, що вона допомагає подолати різницю між теоретичними знаннями та їхнім практичним застосуванням, забезпечуючи студентів навичками, необхідними для досягнення успіху на ринку професійного перекладу. До того ж використання цих технологічних досягнень може призвести до персоналізації навчання, що дозволить студентам розвиватися у власному темпі та відповідно до їхніх індивідуальних потреб (Олексишина, & Вірстюк, 2020).

Нещодавні наукові дослідження та публікації, присвячені використанню штучного інтелекту та інформаційних технологій у навчанні письмового перекладу, свідчать, що ця галузь швидко розвивається і характеризується інноваційними методиками та значним покращенням освітніх результатів (Хмелівська, Холод, & Лемик, 2023). У цих роботах наголошується на трансформаційному потенціалі інструментів і платформ на основі штучного інтелекту в удосконаленні процесу навчання перекладу (Черноватий, 2022).

Результати дослідження

Роль штучного інтелекту (ШІ) у навчанні письмового перекладу набуває все більших масштабів, змінюючи традиційні методики та впроваджуючи інноваційні інструменти, що покращують як процес навчання, так і викладання. Вплив ШІ на педагогіку перекладу можна розглядати в трьох основних аспектах: автоматизовані системи перекладу, застосування нейронних мереж і машинного навчання, а також розробка інтерактивних платформ для навчання перекладу.

Автоматизовані системи перекладу, такі як Google Translate, DeepL і Microsoft Translator, змінили спосіб викладання та практики перекладу. Вони використовують сучасні алгоритми, щоб забезпечити швидкий і досить точний переклад тексту між багатьма мовами. Для здобувачів освіти, які навчаються перекладу, ці інструменти слугують своєрідними опорними точками, дозволяючи зрозуміти суть тексту іноземною мовою та порівняти його зі своїм перекладом. Викладачі можуть використовувати ці системи, щоб показати типові перекладацькі помилки та обговорити нюанси, що автоматизовані системи можуть не врахувати, тим самим підтверджуючи важливість людського контролю та досвіду перекладача. Аналіз результатів роботи цих систем

допоможе здобувачам освіти навчитися виявляти помилки та краще розуміти складнощі синтаксису, семантики та культурного середовища, які часто стають на заваді автоматизованому перекладу (Єфімова, Жицька, Бецько, Браєвська, & Журавель, 2024).

Нейронні мережі та машинне навчання є основою сучасних технологій перекладу зі штучним інтелектом, що суттєво розширює можливості автоматизованих систем перекладу. Нейронні мережі, особливо моделі глибокого навчання, показали відмінні навички роботи з різними аспектами мовного перекладу. Ці моделі пройшли навчання на великій базі даних двомовних текстів, навчившись розпізнавати закономірності та робити переклад, що відповідає ситуації. У контексті навчання використання нейронних мереж можна проілюструвати через дослідження того, як ці системи розвиваються і вдосконалюються з часом. Студенти можуть вивчити основні механізми алгоритмів машинного навчання, отримати уявлення про те, як ШІ обробляє мову, керує ситуацією та вирішує проблеми неоднозначності. Це знання здатне покращити їхнє розуміння взаємодії між людським пізнанням і машинними обчисленнями в галузі перекладу (Ігнатенко, 2020).

З'являються також інтерактивні платформи для навчання перекладу, що використовують штучний інтелект для створення атмосфери повного занурення та цікавого навчального середовища. Ці платформи зазвичай інтегрують такі функції, як зворотний зв'язок у режимі реального часу, адаптивні навчальні траєкторії та інструменти для співпраці, що задовольняють різнопланові потреби студентів-перекладачів. Наприклад, платформи Memsourse і SDL Trados Studio, надають комплексне середовище, де студенти можуть практикувати переклад в умовах, наближених до професійних. Зазвичай ці інструменти включають функції керування термінологією, забезпечення якості та керування проєктами, що відображають робочі процеси реальних перекладацьких проєктів. Функції на основі штучного інтелекту в цих платформах можуть миттєво надавати зворотний зв'язок щодо перекладу, вказуючи на сфери, які потребують вдосконалення, і пропонуючи альтернативні варіанти. Такий персоналізований фідбек є особливо корисним для студентів, оскільки дає змогу вчитися на своїх помилках і поступово вдосконалювати свої вміння та навички (Хмелівська, Холод, & Лемик, 2023).

До того ж платформи зі штучним інтелектом можуть підлаштовуватися під індивідуальний стиль і темп навчання студентів. Відстежуючи прогрес і аналізуючи дані про успішність, ці системи здатні підбирати вправи та матеріали, щоб виправити конкретні недоліки та розвинути сильні сторони. Такий індивідуальний підхід до навчання перекладу гарантує, що студенти залишаються залученими та мотивованими, оскільки отримують підтримку та завдання, що відповідають їхньому рівню розвитку. Функції спільної роботи теж сприяють взаємному навчанню, дозволяючи студентам працювати разом над перекладацькими проєктами, обмінюватися думками та критикувати роботу одне одного – і це в рамках розширеного завдяки ШІ середовища, яке сприяє ефективній комунікації та співробітництву.

Освітні платформи та онлайн-курси зробили доступним і гнучким процес навчання перекладу. Онлайн-курси часто містять відеолекції, матеріали для читання, тести та завдання, які

студенти можуть виконувати в зручному для себе темпі, що полегшує процес навчання та дозволяє пристосувати його до свого розпорядку дня. До того ж дані платформи часто полегшують доступ до викладачів-експертів і міжнародної спільноти студентів, сприяючи створенню середовища колективного навчання та взаємної підтримки. Онлайн-курси охоплюють безліч тем – від фундаментальних принципів перекладу до сучасних методик у спеціалізованих галузях, таких як юридичний, медичний або технічний переклад. Використовуючи ці ресурси, студенти можуть здобути різнобічну освіту в галузі перекладу без обмежень, пов'язаних із географічним розташуванням або чітким розкладом занять (Олексихина, & Вірстюк, 2020).

Роль мовних корпусів та електронних словників у навчанні письмового перекладу важко переоцінити. Мовні корпуси, що є великими структурованими наборами текстів, забезпечують безцінними даними для перекладознавства. Вони дозволяють студентам аналізувати використання автентичних мов, виявляти закономірності та вивчати контекстно-залежні значення та вживання. Маючи доступ до таких корпусів, як Британський національний корпус (BNC) або Корпус сучасної американської англійської мови (COCA), студенти можуть простежити як слова та фрази вживаються в різних контекстах, що покращує їхню здатність створювати точні та контекстуально відповідні переклади. Електронні словники, такі як Oxford English Dictionary Online та Merriam-Webster, містять вичерпні та актуальні лексичні ресурси, що є незамінними для перекладачів, надають детальні визначення, приклади вживання, синоніми, антоніми та етимологію, що дозволяє студентам покращити своє розуміння слів та їхніх відтінків. До того ж двомовні словники та спеціалізовані термінологічні бази даних, такі як IATE (Інтерактивна термінологія для Європи), є важливими інструментами для перекладу специфічних галузей, пропонуючи точні та стандартизовані терміни, що забезпечують узгодженість і точність перекладу (Черноватий, 2022).

Інтерактивні навчальні матеріали та інструменти для самостійної роботи ще більше розширюють навчальний процес для студентів-перекладачів. Інтерактивні матеріали, такі як мультимедійні вправи, ігри та симуляції, залучають студентів до активного навчання, роблячи процес більш приємним та ефективним. Наприклад, інструменти пам'яті перекладу, як SDL Trados Studio та memoQ, допомагають студентам створювати та керувати базами даних раніше перекладених текстів, що можна повторно використовувати в майбутніх перекладах. Такі засоби не лише заощаджують час, але й допомагають підтримувати узгодженість між перекладами. Інструменти для самонавчання, як додатки для вивчення мови, наприклад, Duolingo та Babbel, містять вправи та вікторини, що зміцнюють мовні навички, необхідні для перекладу. Ці програми використовують елементи гейміфікації для мотивації учнів, забезпечуючи миттєвий зворотний зв'язок і відстежуючи прогрес для забезпечення постійного вдосконалення (Ігнатенко, 2020).

Інтеграція технологій у перекладацьку освіту підтримує підхід, орієнтований на студента, коли ті мають більше контролю над своїм навчальним процесом. Індивідуальні навчальні траєкторії, створені за допомогою адаптивних технологій навчання, задовольняють індивідуальні потреби, даючи змогу студентам зосередитися на тих сферах, де вони потребують вдосконалення.

Такий індивідуальний підхід має особливе значення в перекладознавстві, де оволодіння нюансами мови та культурними особливостями вимагає постійної практики та індивідуального фідбеку. Інструменти самооцінки та автоматизовані механізми зворотного зв'язку, інтегровані в освітні платформи, дають змогу студентам оцінювати свої результати та визначати сфери, які потребують вдосконалення, сприяючи формуванню почуття автономії та самокерованого навчання.

Висновки

Отже, штучний інтелект відіграє багатосторонню роль у навчанні письмового перекладу, охоплюючи використання систем автоматизованого перекладу, використання нейронних мереж і машинного навчання, а також розробку інтерактивних освітніх платформ. Такі технології не лише надають потужні інструменти для перекладацької практики та навчання, а й відкривають великі педагогічні можливості для вивчення теоретичних і практичних аспектів перекладу. З розвитком штучного інтелекту його інтеграція в перекладацьку освіту, ймовірно, буде поглиблюватися, забезпечуючи ще досконаліші інструменти та методи для підготовки наступного покоління перекладачів до складних викликів глобалізованого світу.

Інтеграція різних інформаційних технологій у навчання письмового перекладу змінила освітнє середовище, зробивши навчання доступнішим, інтерактивнішим та персоналізованим. Освітні платформи та онлайн-курси забезпечують гнучкість і доступ до величезного обсягу знань, мовні корпуси та електронні словники надають необхідні ресурси для точного перекладу, а інтерактивні матеріали та інструменти для самонавчання залучають студентів до активного та самостійного навчання.

Література

Єфімова, О., Жицька, С., Бецько, О., Браєвська, А., & Журавель, В. (2024). Використання інноваційних технологій для покращення організації навчання та самостійного засвоєння знань з іноземної мови курсантами вищих військових навчальних закладів: Роль онлайн-платформ. *Наукові інновації та передові технології*, 4(32), 938-951. DOI: 10.52058/2786-5274-2023-14(28)

Ігнатенко, В. Д. (2020). Використання електронного кейсу для навчання майбутніх філологів анотативного і реферативного видам перекладу. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 79(5), 199-212. DOI: 10.33407/itlt.v79i5.3059

Олексишина, Л. Г., & Вірстюк, І. О. (2020). Сучасні особливості здійснення письмового перекладу в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Германістика та міжкультурна комунікація*, 2, 129-134. DOI: 10.32999/ksu2663-3426/2020-2-18

Хмелівська, С., Холод, І., & Лемик, І. (2023). Інноваційні технології навчання майбутніх перекладачів. *Перспективи та інновації науки*, 4(22), 305-217. DOI: 10.52058/2786-4952-2023-4(22)

Черноватий, Л. (2022). Проблеми машинного перекладу та його застосування у навчанні майбутніх перекладачів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, 202, 84-93. DOI: 10.36550/2522-4077-2022-1-202-84-93